

Αθήνα, 10 Ιουνίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη

Θέμα: «Χρήση χειροβομβίδων κρότου-λάμψης κατά τη διαχείριση δημόσιων συναθροίσεων και διαδηλώσεων»

Πρόσφατη έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας, με τίτλο «Η διαμαρτυρία δεν είναι πεδίο μάχης: Μοτίβα παράνομης χρήσης αστυνομικής βίας και ατιμωρησίας», καταγράφει σοβαρές καταγγελίες για τη χρήση χειροβομβίδων κρότου-λάμψης από αστυνομικές δυνάμεις κατά τη διαχείριση δημόσιων συναθροίσεων και διαδηλώσεων στη χώρα μας. Σύμφωνα με την έρευνα, δεκάδες διαδηλωτές, δημοσιογράφοι και φωτορεπόρτερ περιγράφουν περιστατικά, κατά τα οποία χειροβομβίδες κρότου-λάμψης εκτοξεύθηκαν απευθείας προς άτομα, πάνω από τα κεφάλια τους ή μέσα σε πυκνά συγκεντρωμένα πλήθη, με αποτέλεσμα σοβαρούς τραυματισμούς.

Οι χειροβομβίδες κρότου-λάμψης χρησιμοποιούνται ως μέσα αποπροσανατολισμού και προσωρινής αδρανοποίησης, μέσω έντονου φωτός και ισχυρού ήχου. Ωστόσο, σύμφωνα με τα διαθέσιμα τεχνικά χαρακτηριστικά, οι συγκεκριμένες χειροβομβίδες που χρησιμοποιούνται από την Ελληνική Αστυνομία αναπτύσσουν θερμοκρασίες άνω των 3.000 βαθμών Κελσίου, παράγουν ήχο που φτάνει τα 170 ντεσιμπέλ και λάμψη έως και 3 εκατομμυρίων καντέλα, με αποτέλεσμα να μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές βλάβες στην ακοή, εγκαύματα, τραυματισμούς, ακόμη και πυρκαγιές.

Στην έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας, μάλιστα, καταγράφονται συγκεκριμένες περιπτώσεις πολιτών, φοιτητών, δημοσιογράφων και φωτορεπόρτερ που υπέστησαν σοβαρές σωματικές βλάβες από τη χρήση χειροβομβίδων κρότου-λάμψης κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων στη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται περιστατικά με τραύματα στο κεφάλι, απώλεια ακοής, κατάγματα, εγκαύματα και μετατραυματικό στρες, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις οι συνέπειες εξακολουθούν να επηρεάζουν τη ζωή των θυμάτων, μέχρι και σήμερα.

Ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτούν οι καταγγελίες αυτές, καθώς αρκετές από τις σοβαρότερες περιπτώσεις τραυματισμών συνδέονται με μεγάλες κοινωνικές κινητοποιήσεις των τελευταίων ετών. Ειδικότερα, στη Θεσσαλονίκη καταγράφονται οι περιπτώσεις του φοιτητή [REDACTED], ο οποίος τραυματίστηκε σοβαρά στο κεφάλι κατά τη διάρκεια φοιτητικής κινητοποίησης στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το 2022, του φοιτητή [REDACTED] που υπέστη βαρύτατους τραυματισμούς στο πρόσωπο, επίσης σε κινητοποίηση στο ΑΠΘ, καθώς και της εργαζόμενης και μέλους του Κοινωνικού Ιατρείου Αλληλεγγύης Θεσσαλονίκης [REDACTED], η οποία τραυματίστηκε σοβαρά κατά τη διάρκεια της επετείου των μεγάλων κινητοποιήσεων για το έγκλημα των Τεμπών το 2024. Αντίστοιχα, στην Αθήνα καταγράφονται οι περιπτώσεις του δημοσιογράφου [REDACTED] και του φωτορεπόρτερ [REDACTED], οι οποίοι υπέστησαν σοβαρές βλάβες στην ακοή κατά την κάλυψη διαδηλώσεων. Τα περιστατικά αυτά, ανεξαρτήτως της τελικής δικαστικής τους αξιολόγησης, αναδεικνύουν την ανάγκη πλήρους διαφάνειας, αυστηρής λογοδοσίας και επανεξέτασης του πλαισίου χρήσης των συγκεκριμένων μέσων καταστολής.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι διεθνείς οργανισμοί και φορείς προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως ο ΟΗΕ, ο ΟΑΣΕ και εξειδικευμένοι διεθνείς οργανισμοί, επισημαίνουν ότι οι χειροβομβίδες κρότου-λάμψης δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται απευθείας εναντίον ατόμων, να εκτοξεύονται μέσα σε πλήθη ή να αξιοποιούνται ως μέσο διάλυσης δημόσιων συναθροίσεων, λόγω του υψηλού κινδύνου πρόκλησης σοβαρών τραυματισμών και πανικού.

Παράλληλα, σύμφωνα με την ίδια έκθεση, η Ελληνική Αστυνομία δεν δημοσιοποιεί τους επιχειρησιακούς κανόνες χρήσης των συγκεκριμένων μέσων, επικαλούμενη λόγους εμπιστευτικότητας, παρά το γεγονός ότι τα διεθνή πρότυπα προβλέπουν ότι οι κανόνες χρήσης τέτοιων όπλων πρέπει να είναι σαφείς, αναλυτικοί και δημόσια προσβάσιμοι.

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί, επίσης, το γεγονός ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρατίθενται στην έκθεση, παρά τη σοβαρότητα των καταγγελλόμενων περιστατικών, οι υποθέσεις διερευνώνται με μεγάλες καθυστερήσεις, ενώ οι περιπτώσεις πειθαρχικής ή ποινικής λογοδοσίας παραμένουν εξαιρετικά περιορισμένες. Η εικόνα αυτή ενισχύει το αίσθημα ατιμωρησίας και εγείρει σοβαρά ερωτήματα για την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών ελέγχου της αστυνομικής αυθαιρεσίας.

Επιπλέον, ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι σημαντικό μέρος των καταγγελιών αφορά κινητοποιήσεις που συνδέθηκαν με τη διεκδίκηση δικαιოსύνης για το σιδηροδρομικό δυστύχημα, το «έγκλημα» των Τεμπών. Η προστασία της δημόσιας τάξης δεν μπορεί να λειτουργεί σε βάρος της άσκησης συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων, ούτε να δημιουργεί την εντύπωση ότι η συμμετοχή σε ειρηνικές διαδηλώσεις συνεπάγεται δυσανάλογο κίνδυνο σοβαρού τραυματισμού για πολίτες, δημοσιογράφους και εργαζόμενους στα μέσα ενημέρωσης.

Τέλος, ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί η διαπίστωση περί ανεπαρκούς λογοδοσίας και καθυστερήσεων στη διερεύνηση περιστατικών αστυνομικής βίας, γεγονόσ που ενισχύει την έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών προς τους θεσμούς και τη διοίκηση.

Επειδή το δικαίωμα του συνέρχεσθαι και της ειρηνικής διαμαρτυρίας προστατεύεται από το Σύνταγμα, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το διεθνές δίκαιο,

Επειδή η χρήση μέσων καταστολής οφείλει να διέπεται από τις αρχές της νομιμότητας, της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της λογοδοσίας,

Επειδή καταγράφονται σοβαροί τραυματισμοί πολιτών, δημοσιογράφων και φωτορεπόρτερ που συνδέονται με τη χρήση χειροβομβίδων κρότου-λάμψης,

Επειδή οι διεθνείς οργανισμοί έχουν διατυπώσει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για τους περιορισμούς στη χρήση των συγκεκριμένων μέσων.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Ποιο είναι το ισχύον επιχειρησιακό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη χρήση χειροβομβίδων κρότου-λάμψης από την Ελληνική Αστυνομία κατά τη διαχείριση δημόσιων συναθροίσεων και διαδηλώσεων και για ποιο λόγο οι σχετικοί κανόνες δεν είναι δημόσια προσβάσιμοι;
2. Πόσες περιπτώσεις τραυματισμών πολιτών, δημοσιογράφων και φωτορεπόρτερ από χρήση χειροβομβίδων κρότου-λάμψης έχουν καταγραφεί από το 2019 έως σήμερα; Σε πόσες περιπτώσεις διατάχθηκαν Ένορκες Διοικητικές Εξετάσεις (ΕΔΕ), ποια ήταν τα πορίσματά τους και πόσες πειθαρχικές ή ποινικές κυρώσεις επιβλήθηκαν;
3. Προτίθεται το Υπουργείο να επανεξετάσει το πλαίσιο χρήσης των χειροβομβίδων κρότου-λάμψης κατά τη διαχείριση συναθροίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις διεθνών οργανισμών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τα καταγεγραμμένα περιστατικά σοβαρών τραυματισμών;
4. Ποιος είναι ο συνολικός αριθμός χειροβομβίδων κρότου-λάμψης που προμηθεύτηκε η Ελληνική Αστυνομία από το 2019 έως σήμερα, ποιο είναι το συνολικό κόστος των σχετικών προμηθειών ανά έτος και ποιοι τύποι χειροβομβίδων βρίσκονται σήμερα σε επιχειρησιακή χρήση;
5. Έχει ζητηθεί ή ληφθεί υπόψη από το Υπουργείο η γνώμη του Συνηγόρου του Πολίτη, του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας ή άλλων

ανεξάρτητων αρχών, σχετικά με τη χρήση χειροβομβίδων κρότου-λάμψης σε δημόσιες συναθροίσεις; Εάν ναι, ποια μέτρα έχουν ληφθεί σε συμμόρφωση με τις σχετικές συστάσεις;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γεώργιος

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Τσαπανίδου Παρθένα

Ψυχογιός Γεώργιος